

«ODOBNOMA»

**fanini 3-sinfda o'rganish bo'yicha
o'quv-metodik qo'llanma
(ish daftari)**

Ma'jburan
bepul nusxa

TOSHKENT
«YANGIYO'L POLIGRAF SERVIS»
2014

UO'K: 177(072)

KBK 74.200.51

O-24

«Odobnoma» fanini 3-sinfda o'rganish bo'yicha o'quv-metodik qo'llanma:
ish daftari / tuzuvchi M. U. To'ychiyeva; mas'ul muharrir H. J. Daminov. -
Toshkent: «Yangiyo'l poligraf servis», 2014. - 96 b.

UO'K: 177(072)

KBK 74.200.51

ISBN 978-9943-4222-2-3

Tuzuvchi:
To'ychiyeva M.U.

Mas'ul muharrir:

H.J. Daminov – XTV ma'naviy-axloqiy tarbiya boshqarmasi boshlig'i.

Ilmiy-uslubiy maslahatchi:

A. Xolbekov – sotsiologiya fanlari doktori, professor.

Taqrizchilar:

N. Ismatova – Respublika ta'lim markazi bo'lim boshlig'i;

M. Panjiyeva – Respublika ta'lim markazi bosh metodisti.

Ushbu o'quv-metodik qo'llanma 3-sinf o'quvchilarining «Odobnoma» fanini o'rganishlarini osonlashtirish uchun mo'ljallangan. Unga O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Islom Karimovning «Yuksak ma'naviyat — yengilmas kuch» kitobidagi fikr va g'oyalar singdirilgan.

Shartli belgilar:

— mavzu bo'yicha
savol va
topshiriqlar

— qalamlar
yordamida
bajariladigan
topshiriqlar

— yozma tarzda
bajariladigan
topshiriqlar

— krossvord
va rebus
topshiriqlar

— O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Islom Karimovning «Yuksak ma'naviyat —
yengilmas kuch» kitobidan olingan fikrlar.

ISBN 978-9943-4222-2-3

© «Yangiyo'l poligraf servis», 2014

2014/19

A

Alisher Navoiy

nomidagi

O'zbekiston MK

NO 42228
391

1. MUSTAQILLIGIMIZ ASOSCHISI

1-DARS

? 1. Savol va topshiriqlar:

- Mustaqillik so'ziga ma'nodosh bo'lgan so'zlarni yozing. _____
- Mustaqilligimiz asoschisi va davlatimiz Prezidenti kimligini yozing. _____
- Mustaqillikka qachon erishdik? Mustaqillik haqida nimalarni bilasiz? _____

2. Tushirib qoldirilgan soʻzlarni oʻrniga qoʻyib, gaplarni toʻldiring. Ularning maʼnosi haqida gapirib bering.

- 1) Yurtimizda 1- sentabr _____ sifatida nishonlanadi.
- 2) _____ biz hech kimga tobe, qaram emasmiz, deganidir.

Foydalanish uchun soʻzlar: Mustaqillik kuni, Mustaqillik.

3. Moslarini topib, hurmatli Prezidentimizning ibratli fikrlarini oʻqing. Ularni izohlab bering.

Mustaqil Oʻzbekistonimizning kelajagini

qudratli boʻladi.

Farzandlari sogʻlom yurt

bugungi yoshlar yaratadi.

Har bir inson elim deb, yurtim deb,

kelajagi boʻlmaydi.

Oʻz tarixini bilmagan xalqning

yonib yashashi kerak.

2. BOZORLAR – TO‘KINLIK RAMZI

2-DARS

? 1. Savol va topshiriqlar:

- Rasmlarda kimlar va nimalar tasvirlangan?
- Qanday bozorlarni bilasiz? Ularda nimalar sotiladi? _____
- Bozorlarning ahamiyati nimada?
- Bozorda yurish odobi haqida gapirib bering.

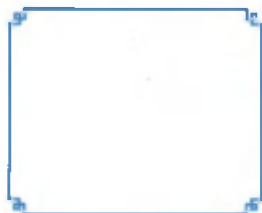

2. O'zingiz chizing va ostiga nomini yozing. Ulardan qaysilarini uyda yetishtirish mumkin? Qaysilari bozordan xarid qilinadi?

MEVALAR

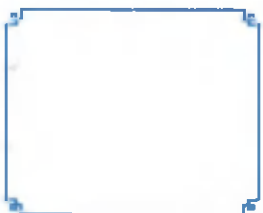
olma

SABZAVOTLAR

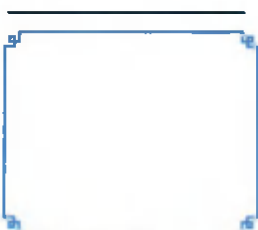
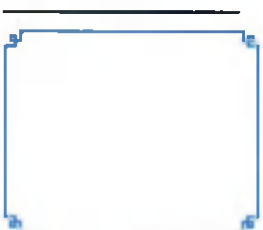
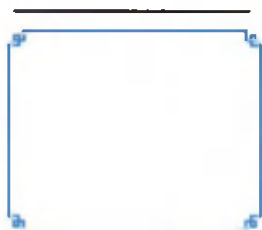
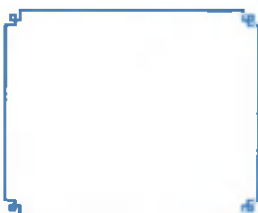
kartoshka

**POLIZ
EKINLARI**

tarvuz

3. Tushirib qoldirilgan so'zlarni o'rniga qo'yib, gaplarni to'ldiring. Ushbu gaplarning ma'nosi haqida gapirib bering.

1) Qaysi yurtning tuprog'i _____, iqlimi yaxshi, eng asosiysi odamlari _____

bo'lsa, o'sha yerda to'kin-sochinlik bo'ladi.

2) Yurtning farovonligini, bilishni istasang, _____ ga bor.

Foydalanish uchun so'zlar: bozor, hosildor, mehnatkash.

4. Rasm asosida kataklarga savollarning javobini yozing.

- 1-rasmda **B**   tasvirlangan.
- 2-rasmdagi kishi **S**   dir.
- 3-rasmdagi kishi **X**   dir.

3. BOLALIK – BEG‘UBORLIK

3-DARS

1. Savol va topshiriqlar:

- Siz o'zingizni bog'chaga borgan davringizni eslay olasizmi? U davrdagi qanday voqealar esingizda qolgan? Ular haqida gapirib bering.
- «Bola – boshidan» degan iborani qanday tushunasiz?
- Rasmlarni izohlang. _____

---

2. Tushirib qoldirilgan soʻzlarni oʻrniga qoʻyib, gaplarni toʻldiring. Ularning maʼnosi haqida gapirib bering.

- 1) Bolalikni _____ fasliga oʻxshatadilar.
- 2) _____ orzularga toʻla davr.
- 3) Bola aziz, _____ i undan aziz.

Foydalanish uchun soʻzlar: odob, bolalik, bahor.

3.

...oiladagi muhit taʼsirida maʼnaviyatning ilk kurtaklari namoyon boʻla boshlaydi. Xalqimizning «Qush uyasida koʻrganini qiladi», degan dono maqoli, oʻylaymanki, mana shu azaliy haqiqatni yaqqol aks ettiradi.

- 1) Prezidentimizning ushbu fikrini ustozlaringiz, ota-onangiz yordamida izohlab berishga harakat qiling.
- 2) «Qush uyasida koʻrganini qiladi» deganda nimani tushunasiz?
- 3) Siz odobli, ota-onangizga doimo rahmat olib keladigan bola boʻlishingiz uchun nima ishlar qilishingiz zarurligini yozing.

---

4. KEKSALIK – DONOLIK

4-DARS

? 1. Savol va topshiriqlar:

- Bobo va buvingizning nasihatlaridan misollar yozing. _____

- Siz keksalardan ko'proq nimalarni o'rganishingizni yozing. _____

- _____
- _____
- _____
- _____
- Keksalarga yordam berish uchun nima ishlar qilasiz? _____

- Keksalarning duolarini olib, «otangga rahmat, barakalla» degan soʻzlarini eshitish katta baxt ekani haqida gapirib bering.

 2. **Dono, keksa, osh** soʻzlarini mos kataklarga yozib maqollarni toʻldiring va ularni izohlab berishga harakat qiling.

- 1) Yosh kelsa – ishga,
Qari kelsa – □□ ga.
- 2) Qarilikni □□□□ lik bezar.
Yoshlikni – kamtarlik.
- 3) □□□□□ larni qargʻitma,
Yosh joningni ogʻritma.

3. Rasmlar yordamida savollarga javob bering.

«Qarisi bor uyning – farishtasi bor» degan iboraga izoh yozing. _____

---

5. TEJAMKORLIK – YAXSHI FAZILAT

5-DARS

- ? 1. Savol va topshiriqlar:
- Rasmlarni izohlab bering.
  - Biz pulimizni, kiyimimizni, o'quv quollarimizni asrab-avaylamasdan ishlatishimiz kimga ziyonligini yozing. _____
  - Suvdan, elektr energiyasidan, gazdan tejab foydalanmasligimiz qanday oqibatlarga olib kelishini yozing. _____
- _____
- _____

2. Tushirib qoldirilgan so'zlarni o'rniga qo'yib, gaplarni to'ldiring. Ularning ma'nosi haqida gapirib bering.

1) _____ – oilaga baraka olib keladi.

2) Tejamkorlik _____ dan boshlanadi.

3) _____ – bu narsalarni isrof qilmaslik, har bir buyumni me'yorida ishlata bilishdir.

Foydalanish uchun so'zlar: tadbirkorlik, tejamkorlik, tejash.

3. Doim, palov, qirq, o'n so'zlarini mos tushadigan kataklarga joylashtirib, hosil bo'lgan tejamkorlik haqidagi maqollarni to'ldiring va izohlab bering.

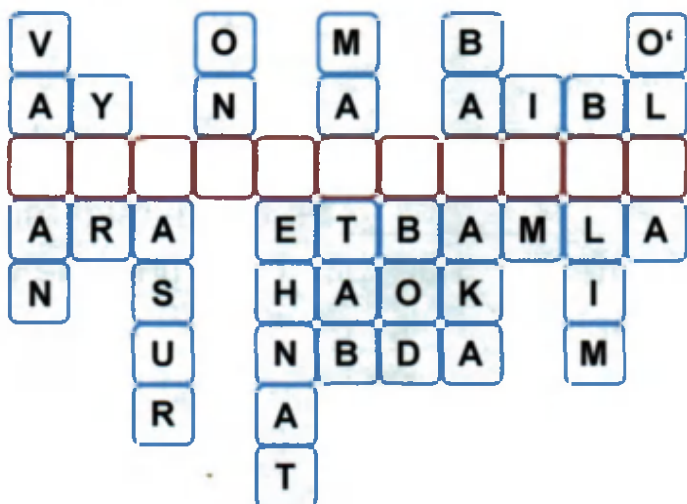
1) Kam-kam yesang, yersan,
Ko'p-ko'p yesang, neni yersan.

2) Har kuni yema ni,
Har kuni yoq olovni.

3) Qirib yesang, kunga yetar,
O'yib yesang, kunga yetar.

4. Bo'sh kataklarga mos harflarni qo'yib, krossvordni to'ldiring. Eniga hosil bo'lgan so'zning ma'nosini tushuntiring.

5. «Tejamkorlik», «tadbirkorlik», «saxiylik», «isrof», «xasislik» kabi so'zlar yordamida hikoya yozing.

---

6. ISROFGARCHILIK – YOMON ODAT

6-DARS

1. Savol va topshiriqlar:
- Rasmlarda nimalar tasvirlangan?
  - Ularni isrof qilmaslik uchun nimalar qilish kerakligini yozing. _____
  - Isrofgarchilik deganda nimani tushunasiz?
  - Siz isrofgarchilikning oldini olish uchun qanday ishlarni amalga oshirasiz?
  - «Oilaga foyda keltirish» deganda nimani tushunasiz?

 2. Quyidagi so'zlarga izoh yozing.

1) Isrofgarchilik: _____

_____
_____

2) Tejamkorlik: _____

_____
_____

3) Qut-baraka: _____

_____
_____

4) Xasislik: _____

_____
_____

5) Saxiylik: _____

_____
_____

3. Moslarini birlashtiring. Hosil bo'lgan iboralarni izohlab bering.

Bir boshqoq don –

donodir

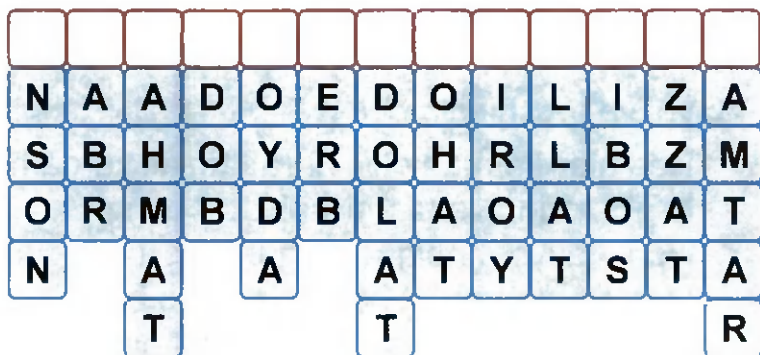
Donni yiqqan

bir savat non

Boylik

ushoqdan yig'ilar

4. Bo'sh kataklarga mos tushadigan harflarni qo'yib, krossvordni to'ldiring. Bo'yiga hosil bo'lgan so'zlarning ma'nosini tushuntiring. Eniga hosil bo'lgan so'zga izoh bering.

7. NONNI ISROF QILMASLIK ODOBDANDIR

7-DARS

1. Savol va topshiriqlar:

- Rasmlar ketma-ketligini raqamlar yordamida to'g'ri tuzing va ularni izohlab bering.
- Non tayyor holga kelguncha unga sarflanadigan mehnat haqida gapirib bering.
- Nonni isrof qilmaslik haqida hikoya yoki hikmatli so'z aytib bering.

2. Tushirib qoldirilgan so'zlarni o'rniga qo'yib, gaplarni to'ldiring. Ularning ma'nosi haqida gapirib bering.

1) Inson uchun barcha noz-ne'matlarning azizi _____ dir.

2) Xalqimiz nonni qadim-qadimdan ulug'lab, ko'ziga surtishga, nonning _____ ini ham yerga tushirmaslikka odatlangan.

3) Non shunday bebaho ne'matki, u _____ ga mador, yo'lda _____ bo'ladi.

Foydalanish uchun so'zlar: hamroh, ushoq, bemor, non.

3. Non turlarini rasmlar ostiga va ular haqida gap tuzib, pastga yozing.

1. _____

2. _____

3. _____

8. MEHNATDAN KELSA BOYLIK, TURMUSH BO'LAR CHIROYLIK

8-DARS

? 1. Savol va topshiriqlar:

- Mehnat deganda nimalar ko'z oldingizga keladi?
- Mehnatsevar bolaga xos fazilatlarni yozing.

- Mehnatsevar bo'lishga to'sqinlik qiladigan yomon odatlarni aytib bering.
- Siz mehnatsevar bo'lish uchun qanday ishlar qilishingiz zarurligini yozing. _____

---

2. Tushirib qoldirilgan so'zlarni o'rniga qo'yib, gaplarni to'ldiring. Ularning ma'nosi haqida gapirib bering.

- 1) _____ insonga quvonch bag'ishlaydigan fazilatdir.
- 2) Mehnatni sevib, uni yurakdan bajargan odam _____ hisoblanadi.
- 3) Mehnatni sevmaydigan, dangasa, ishyoqmas odamlar aziz umrlarini _____ o'tkazadi.

Foydalanish uchun so'zlar: mehnatsevar, bekor, mehnatsevarlik.

3.

Baxtu saodat faqat boylik, molu mulk bilan belgilanmaydi. Odobli, bilimdon va aqli, mehnatsevar, iymon-e'tiqodli farzand nafaqat ota-onaning, balki butun jamiyatning eng katta boyligidir.

- 1) Prezidentimizning ushbu fikrini ustozlaringiz, ota-onalaringiz yordamida tushuntirishga harakat qiling.
- 2) «Mehnatsevarlik – oliy fazilat» iborasini izohlab bering?
- 3) «Mehnatsevar bola – oila va jamiyat boyligi» deganda nima nazarda tutilmoqda?

9. MEHNAT – MEHNATNING TAGI ROHAT

9-DARS

?1. Savol va topshiriqlar:

- Rasmlardagi bolalar qanday ishlarni qilishayotganini yozing. _____
_____
- Dangasa va mehnatsevar bolaning farqini yozing. _____
_____

- Sizning maktabdagi o'qishingiz, uydagi dars tayyorlashingiz ham mehnat hisoblanishini tushuntirib bering.
- Uy ishlarida kimga yordamlashasiz va qanday yumushlarni bajarasiz? _____

2. Betob, tosh, osh, bosh so'zlarini mos tushadigan kataklarga yozib, maqollarni to'ldiring.

1) Betashvish qayda,

Mehnatsiz qayda.

2) Gap desang, qop-qop,

Ish desang – .

3) Ishlagan osh tishlar,

Ishlamagan tishlar.

3.

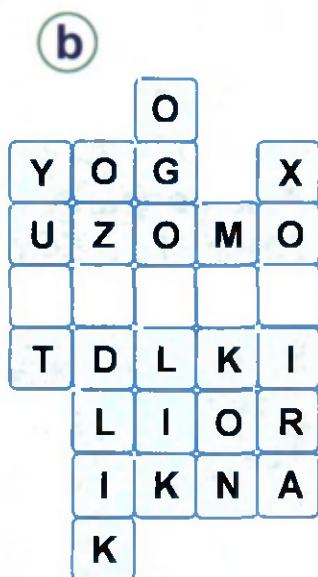

O'z peshona teri bilan halol turmush kechiradigan inson hayotidan mamnun va rozi bo'lib, qalbi va yuragi osoyishta, vijdoni pok, ruhiy olami barqaror bo'lib, elning hurmatini qozonib yashaydi.

- 1) Prezidentimizning ushbu fikrini ustozingiz yordamida izohlab bering.
- 2) O'z mehnati bilan el-yurtga foyda keltiradigan insonlar haqida gapirib bering.

4. Bo'sh kataklarga mos tushadigan harflarni qo'yib, krossvordni to'ldiring. Eniga hosil bo'lgan so'zlarning bir-biriga bog'liqligi haqida fikringizni yozing.

10-DARS

1. Savol va topshiriqlar:

- Rasmdagi bolalar nima qilayotganini yozing.
_____
- Hashar qanday tadbir?
_____
- Hasharda qatnashganmisiz? Qanday ishlarni bajargansiz? _____
_____
- Bolalarning mehnatsevar bo'lishining foydasi nimada? Dangasalikning ziyoni-chi?
_____

2. Qish, bekorchi, dangasa, ko'ngil, mehnat, bahor so'zlarini mos kataklarga joylashtirib, mehnat haqidagi maqollarni to'ldiring. Ularga izoh bering.

1)   ga ish buyursang,
senga aql o'rgatar.

2) Yoz bo'yi yotar,
   bo'yi qotar.

3)   dan el bezor,
So'zidan   ozar.

4) Daryo suvini   toshirar,
Odam qadrini   oshirar.

3.

Ma'lumki, muqaddas kitoblarimiz va qadriyatlarimiz, buyuk mutafakkir ajdodlarimiz merosi bizni doimo halol mehnat bilan yashashga, mardlik, saxovat va kamtarlikka chaqiradi...

1) Prezidentimizning ushbu fikrini izohlab berishga harakat qiling.

2) Prezidentimiz ta'kidlagan «kamtarlik», «halol mehnat», «mardlik», «saxovat» so'zlarini tushuntirib bering.

10. HUNAR – UMR BEZAGI

11-DARS

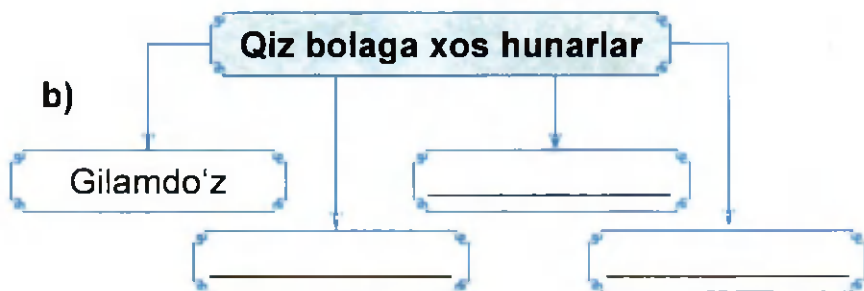
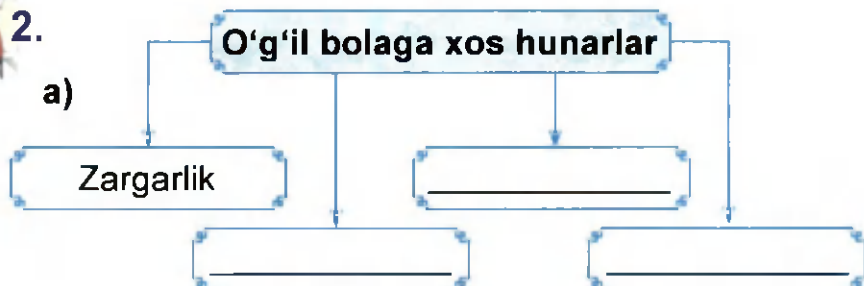

? 1. Savol va topshiriqlar:

- Rasmlarda qanday kasb va hunar egalari tasvirlanganligini yozing. _____
_____
- O'zingiz biladigan hunarlarning nomlarini yozing. _____
_____
- «Hunar — umr mazmuni» iborasining ma'nosini tushuntirib bering.

2.

3.

Biz xalqimizning dunyoda hech kimdan kam bo'lmashligi, farzandlarimizning bizdan ko'ra kuchli, bilimli, dono va albatta baxtli bo'lib yashashi uchun bor kuch va imkoniyatlarimizni safarbar etayotgan ekanmiz, bu borada ma'naviy tarbiya masalasi, hech shubhasiz, beqiyos ahamiyat kasb etadi.

- 1) Prezidentimizning ushbu fikrini ustozingiz yordamida izohlab berishga harakat qiling.

2) «Ma'naviy tarbiya» deganda nimani tushunasuz? Hunari yo'q, kasbi yo'q kishi ma'naviyatli bo'ladimi?

3) Kasb-hunarni nega «tuganmas javohir» deb ham aytadilar?

4. Moslarini toping va chiziqcha yordamida tutash-
tiring. Maqollarni izohlab bering.

Avval bil,

har ishning o'z yeri bor

Behunarning
hunari –

Mazasi yo'q ishining

Har bir ishning
o'z siri bor,

keyin qil

Hunari yo'q kishining

yalqovlik

11. MEN KIM BO‘LMOQCHIMAN?

12-DARS

? 1. Savol va topshiriqlar:

- Rasmda ko‘rsatilganlarning qaysilari kasbu, qaysinisi hunar ekanligini yozing. _____

_____

- O‘zingiz havas qilgan kasb-hunarlarning nomlarini yozing. _____

_____

2. Tushirib qoldirilgan soʻzlarni oʻrniga qoʻyib, gaplarni toʻldiring. Ularning maʼnosi haqida gapirib bering.

- 1) Inson kasb-hunarni oʻz qiziqishi, _____ i _____ idan kelib chiqib tanlashi lozim.
- 2) Oʻzbek xalqi qadim-qadimdan _____ ni eʼzozlab kelgan.
- 3) _____ tufayli milliy xalq hunarmandchiligiga katta eʼtibor berilmoqda.

Foydalanish uchun soʻzlar: Mustaqillik, orzu istak, kasb-hunar, maqsad.

Har kuni, har soatda fidoyi boʻlish, oʻzini tomchi va tomchi, zarrama-zarra buyuk maqsadlar sari charchamay, toliqmay tinimsiz safarbar etib borish, bu fazilatni doimiy, kundalik faoliyat mezoniga aylantirish — haqiqiy qahramonlik aslida mana shu.

- 1) Prezidentimizning ushbu fikrini ustozingiz yordamida izohlab bering.
- 2) Kasb egasi boʻlish yoki hunar oʻrganishda ham fidoyilik zarurligi haqida gapirib bering.

4. Bo'sh kataklarga mos tushadigan harflarni qo'yib, krossvordni to'ldiring. Bo'yiga hosil bo'lgan kasb-hunar egalarining nima ish qilishini yozing.

a)

			K
	M		O
	U	M	T
	H	U	I
O	N	A	A
S	D	V	
I	I	V	
B	S	I	
		R	

b)

				D
			N	U
A	S	O	Q	A
M	T	V	Q	D
SH	O	V	O	G
I	Z	O	SH	O
R		Y		R
A				

---

12. ORASTALIK

13-DARS

- 1.** Savol va topshiriqlar:
- Rasmdagi tasvirlarning qaysilarini orastalikka misol qilish mumkinligini yozing. Qaysilari aksincha? _____

- Orasta bo'lish uchun nimalarga ahamiyat berish kerakligini yozing. _____

- Orastalikning insonga foydali tomonlari haqida yozing. _____

---

2. Ma'nodosh so'zlarni topib to'ldiring. Ularning har biriga bittadan gap tuzing.

Orastalik	Vatan	Odob
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

---

 3. Test savollari.

1. Qayerlarni orasta tutish kerak?
A) maktabni;   B) uyni;   D) har bir joyni.
2. Orasta kiyinish uchun nimalarga ahamiyat berish kerak?
A) yoshga;   B) mavsumga;
D) ikkalasi ham to'g'ri.

 4. Moslarini toping va birlashtiring. Maqollarni izohlab berishga harakat qiling.

Avaylab uchmagan qush

qo'shningni o'g'ri tutma

Mevasini desang,

mustahkam qo'rg'on

O'zingga ehtiyot bo'l,

qanotidan ayrilar

Hushyorlik—

gulini asra

13. EHTIYOTKORLIK – ZARUR FAZILAT

14-DARS

? 1. Savol va topshiriqlar:

- Rasmlardagi vaziyatlarda ehtiyotkor bo'lmalikning oqibatlarini yozing. _____

- Ehtiyotkor bo'lish uchun nimalarni bilish zarurligini yozing. _____

Bugungi zamon voqelikka ochiq ko'z bilan, real va hushyor qarashni, jahonda va yon-atrofimizda mavjud bo'lgan, tobora kuchayib borayotgan ma'naviy tahdid va xatarlarni to'g'ri baholab, ulardan tegishli xulosa va saboqlar chiqarib yashashni talab etmoqda.

- 1) Prezidentimizning ushbu fikrini ustozingiz yordamida izohlab berishga harakat qiling.
- 2) Hushyorlik nima uchun zarur ekan?

3. Moslarini toping va maqollarni izohlab berishga harakat qiling.

Yetti o'lchab,

bir kes

Qo'ling bilan qilar ishni

boshing bilan o'yla

Puxtaning ishi besh

shoshganning ishi bo'sh

4. Rebusni yeching.

+

+

+

+

+

+

+

+

+

+

+

+

+

+

+

+

A horizontal row of 12 empty rectangular boxes for writing the answer.

14. VATAN TUYG'USI VA MILLIY G'URUR BILAN YASHAGAN BOBOLAR

15-DARS

? 1. Savol va topshiriqlar:

- Rasmlarda siymolari ko'rsatilgan buyuk bobolarimizning ismlari va qilgan ishlari haqida yozing. _____

- Ularning xalq, vatan uchun qilgan ezgu ishlarini yozing. _____

_____

_____

_____

_____

_____

2. Tushirib qoldirilgan so'zlarni o'rniga qo'yib, gaplarni to'ldiring. Ularning ma'nosi haqida gapirib bering.

1) _____ — bu kindik qoni to'kilgan tuproq.

2) _____ ona Vatanimizni qadrlash, undan faxrlanish, uni dushmanlardan himoyalashga da'vat etadi.

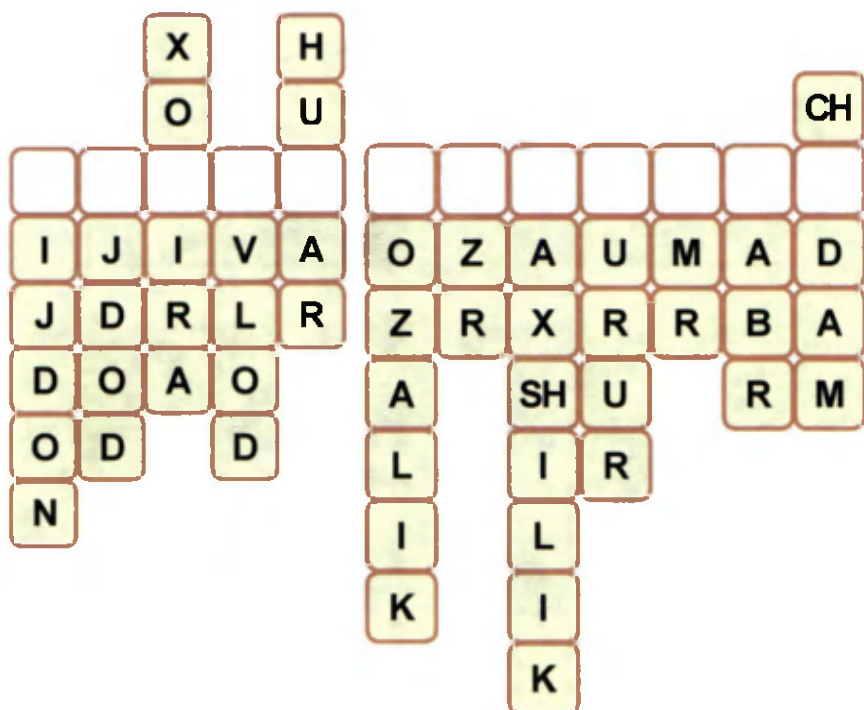
3) Vatan tuyg'usi bilan yashagan bobolarimiz _____ ni muqaddas bilganlar.

4) _____ tuyg'usi bizga bobolarimizdan meros bo'lib qolgan.

Foydalanish uchun so'zlar: Vatanparvarlik, Vatan tuyg'usi, Vatan tuprog'i, Vatan.

3. Bo'sh kataklarga mos tushadigan harflarni qo'yib, krossvordni to'ldiring. Eniga hosil bo'lgan iboraga izoh yozing.

---

15. ERTANGI KUN BIZNIKI

16- DARS

? 1. Savol va topshiriqlar:

- Kelajakda ota-onangizga, xalqqa xizmat qiladigan yetuk inson bo'lish uchun hozirdan nimalarga ahamiyat berish lozim deb o'ylaysiz?
- Rasmlar asosida insoniy va ma'naviy barkamollik tushunchasini tushuntirib bering.
- Yurtboshimizning «Yoshlar – bizning kelajagimiz» deb aytgan so'zlarini qanday tushunasiz? Bu ishonch sizga qanday

mas'uliyat yuklaydi? Buni oqlash uchun nimalar qilishga harakat qilasiz?

- Mamlakatimizda o'quvchi va talaba yoshlar o'rtasida o'tkaziladigan qanday musobaqalarni bilasiz?
- Bu tadbirlarning ahamiyati haqida gapirib bering.

2. 1) Bu haykalda kimning siymosi tasvirlangan?

_____

_____

2) Bu ycdgorlik kimning tashabbusi bilan va qachon bunyod etilgan? _____

_____

_____

_____

3) Haykalda tasvirlangan siymo haqida bilganlaringizni yozing. _____

_____

_____

_____

_____

16. VATANIMIZDAGI QADIMIY OBIDALAR

17- DARS

1. Savol va topshiriqlar:

- Qadimiy obida» deganda nimani tushunasiz?
- Rasmdagi qadimiy obidalar nomini yozing.

- Qaysi tarixiy obidalarni ko'rgansiz? Ular nima bilan odamni hayratlantiradi?
- Qadimiy obidalarni asrab-avaylash burchimiz ekanligi haqida gapirib bering.
- Qadimiy obidalarimizni ziyorat qilganimizda nimalarga ahamiyat berishimiz kerak?

4. Bo'sh kataklarga mos tushadigan harflarni qo'yib, krossvordni to'ldiring. Bo'yiga hosil bo'lgan har bir so'z ishtirokida gap tuzing. Eniga hosil bo'lgan so'zga izoh yozing.

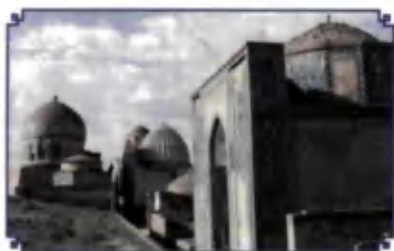
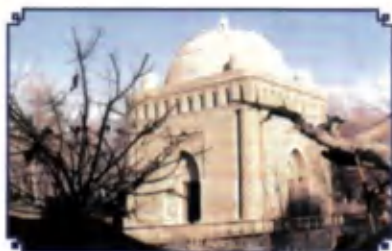

18- DARS

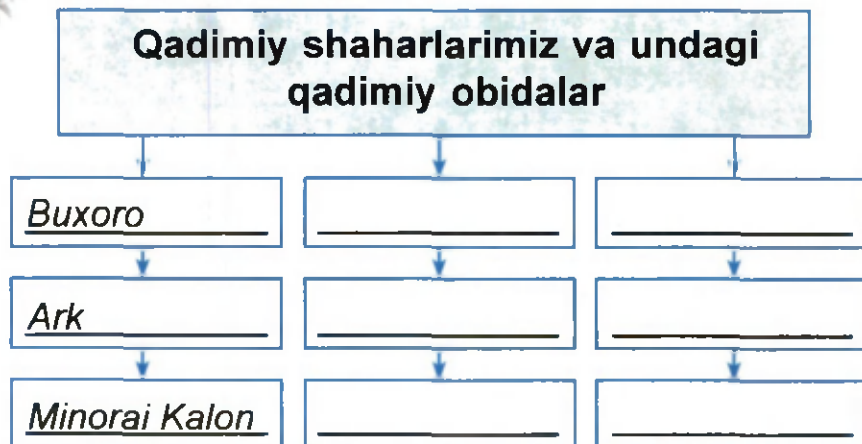
1. Ushbu qadimiy obidalarimiz joylashgan o'рни va nomini ostiga yozing.

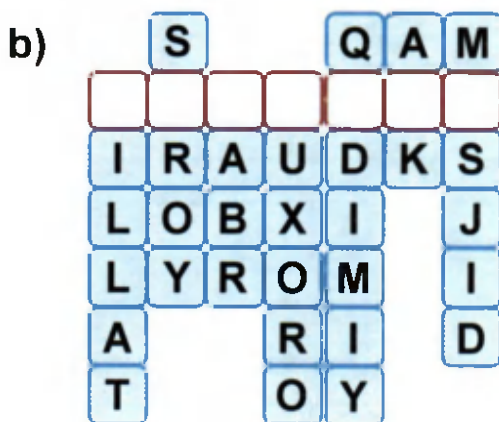
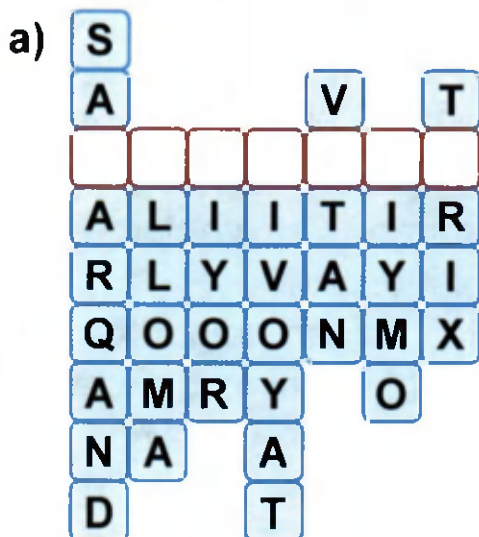
? 2. Savollarga javob bering.

- 1) Vatanimizdagi qadimiy obidalarni kimlar barpo etgan? _____
- 2) Ular bu kungacha qanday saqlanib qolgan deb o'ylaysiz?
- 3) Ushbu tarixiy obidalarimizni ziyorat qilishga, ularni ko'rib tomosha qilishga butun dunyodan sayyohlar kelishi nimadan dalolat beradi?
- 4) «Ota – bobolarimizdan qolgan bu tarixiy obidalarni asrash, ularni muhofaza qilish, uni kelajak avlodga yetkazib berish burchimizdir» degan gapni qanday izohlaysiz?

3. Sxemani to'ldiring.

4. Bo'sh kataklarga mos tushadigan harflarni qo'yib krossvordni to'ldiring. Bo'yiga hosil bo'lgan so'zlarni izohlab bering. Eniga hosil bo'lgan so'zlarning farqini aytib berishga harakat qiling.

17. TABIAT – GO‘ZALLIK RAMZI

19- DARS

? 1. Savol va topshiriqlar:

- Rasmlardagi manzaralar asosida tabiatning go‘zallik ramzi ekanligini tushuntirishga harakat qiling.
- Tabiatni asrash deganda nimani tushunasiz?
- Nega tabiatni «ona tabiat» deb ataymiz? Buning boisi nimada deb o‘ylaysiz?
- Maktabda, uyda ona tabiatni muhofaza qilish uchun do‘stlaringiz bilan birgalikda qanday ishlarni qilasiz?

2. Tushirib qoldirilgan soʻzlarni oʻrniga qoʻyib, gaplarni toʻldiring. Ularning maʼnosi haqida gapirib bering.

1) _____ ga ehtiyotkorlik bilan munosabatda boʻlish, uni asrash burchimizdir.

2) _____ va _____ boyliklari, suv, oʻsimlik va hayvonot dunyosi hamda boshqa tabiiy zaxiralar yurtimiz boyligi.

3) _____ sahovat ramzidir.

Foydalanish uchun soʻzlar: yer osti, tabiat, yer usti, gul.

3. Sxemani toʻldiring.

4.

Tabiatga, odamlarga yaqinlik, doimo yaxshilikni o'ylab yashash, halol mehnat qilish, dunyoning tengsiz ne'mat va go'zalliklaridan bahramand bo'lish insonni ulug'laydi.

- 1) Prezidentimizning ushbu fikrini ustozingiz yordamida izohlashga harakat qiling.
- 2) Tabiatga yaqinlik deganda nimani tushunasiz?
- 3) Tabiatdagi tengsiz go'zalliklar haqida gapirib bering.

5. Buyuk bobokalonimiz Zahiriddin Muhammad Bobur yaratgan bog'lar haqida qisqacha yozing.

---

18. RIVOYATDAGI HIKMATLAR

20- DARS

? 1. Savol va topshiriqlar:

- Rasmlarda nimalar tasvirlangan? Bu qadimiy inshootlar haqida qanday rivoyatlar bilasiz?
- Rivoyat deganda nimani tushunasiz?
- Rivoyatlar qanday mavzularda bo'lishini yozing. _____
- Rivoyatlarning tarbiyaviy ahamiyati nimalardan iborat?
- O'zingiz bilgan rivoyatlardan aytib bering.

2. Savollarga javob yozing.

1) Hikmatlar qanday bo'ladi? _____

_____

2) Hikmatlarni tushunish uchun nima qilish kerak? _____

_____

3. Rebusni yeching.

□ □ □ □ □ □ □

4.

Dono xalqimiz, g'araz va hasad bilan yashaydigan, o'z shaxsiy manfaatiga o'z galar hisobidan erishishni ma'qul ko'radigan, faqat o'zini o'ylaydigan kimsadan o'zi asrasin, deydi.

Prezidentimizning ushbu fikrini izohlang.

19. HADISI SHARIF – ODOB-AXLOQ MANBAI

21- DARS

1. Savol va topshiriqlar:
- Hadis deganda nimani tushunasiz?
  - 1-rasmda qanday kitob tasvirlangan? Bu kitob haqida bilganlaringizni gapirib bering. _____
  - 2- va 3-rasmdagi inshootlar nomini yozing va ularning mavzuga qanday aloqasi borligini ayting. _____
  - Hadislardan namunalar aytib bering.
  - Hadislarning tarbiyaviy ahamiyati nimadan iborat?

2. Tushirib qoldirilgan so'zlarni o'rniga qo'yib, gaplarni to'ldiring. Ularning ma'nosi haqida gapirib bering.

1) Hadisi sharif _____ da _____ dan keyin turadigan ikkinchi muqaddas manbadir.

2) Hadislarda payg'ambarimiz _____ ning hayoti va _____ i, u zotning diniy-axloqiy ko'rsatmalari o'z aksini topgan.

3) _____ insonni kamolotga eltuvchi, uni ezgu, _____ ishlarga da'vat etuvchi boy ma'naviy-ma'rifiy xazina hisoblanadi.

4) _____ da olingan bilim toshga o'yilgan naqsh kabidir.

5) Odamlar bilan _____ bo'linglar.

Foydalanish uchun so'zlar: Muhammad alayhissalom, hadislar, yoshlik, xushmuomala, odatlar, savob, islom dini, Qur'oni Karim.

3.

Muborak hadislarda «Birovga hasad qilishdan saqlaning, chunki olov o'tinni qanday kuydirib tugatsa, hasad ham qilgan savob ishlaringizni xuddi shunday kuydirib tugatadi», deb aytilgani bejiz emas.

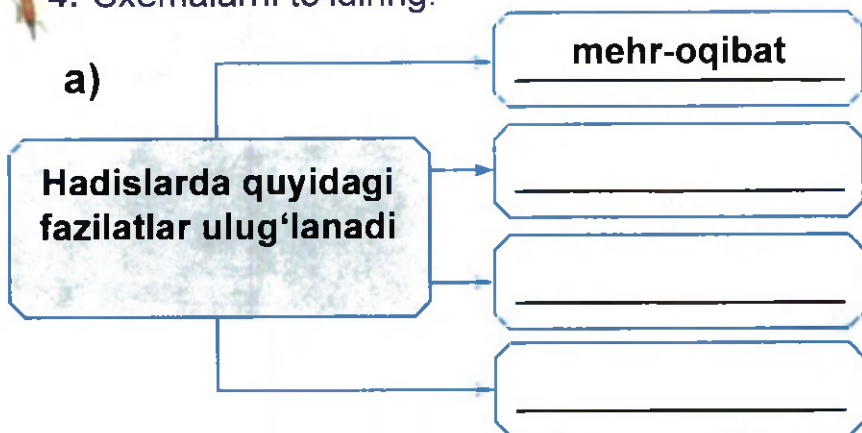
1) Prezidentimizning ushbu fikrini izohlab berishga harakat qiling.

2) Hasad deganda nimani tushunasiz? Hasad haqida yana qanday hadislar bilasiz?

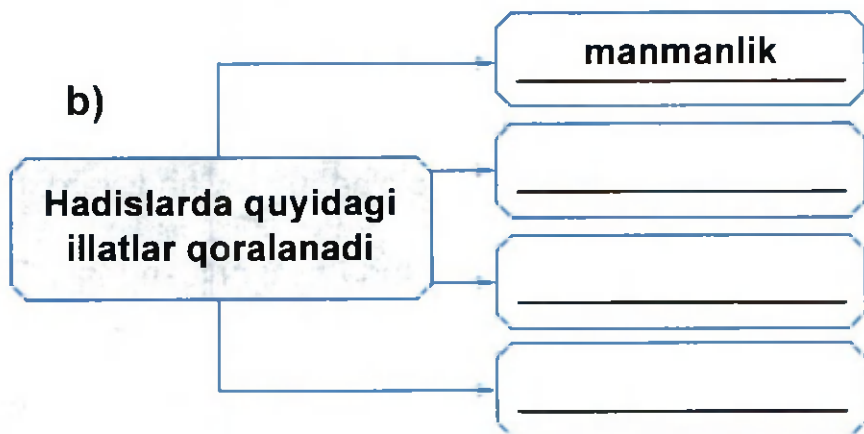

4. Sxemalarni to'ldiring.

a)

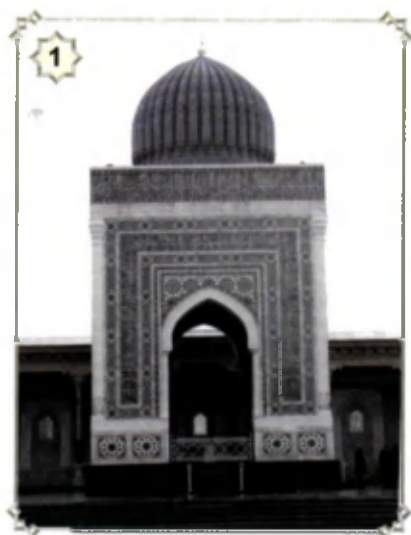

b)

20. IMOM BUXORIY

22- DARS

? 1. Savol va topshiriqlar:

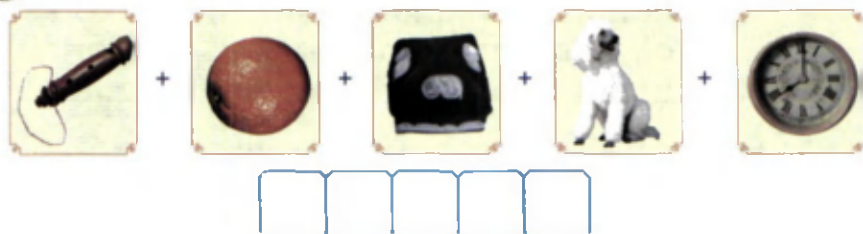
- 1-rasmdagi ziyoratgoh haqida nimalar bilasiz?
- 2-rasmda qanday kitob tasvirlangan?
- Imom Buxoriy haqida nimalarni bilasiz?
- Imom Buxoriy to'plagan hadislardan namunalar aytib bering.
- Hadisshunoslik deganda nimani tushunasiz?
- Imom Buxoriy bobomiz hadislarni qanday to'plagan?
- Bu ulug' bobomiz necha yoshidan boshlab

hadis ilmi bilan mashg'ul bo'lgan? _____

- Bu zotning to'plagan hadislari bizgacha qanday yetib kelgan?

2. Rebusni yeching.

Hosil bo'lgan so'zga ta'rif bering.

3. Savollarga javob yozing.

1) Imom Buxoriy qachon va qayerda taval-lud topgan? _____

2) Imom Buxoriyning qanday kitoblari bor?

3) Muhaddis olim deganda nimani tushu-nasiz? _____

4) Imom Al-Buxoriy qaysi muhaddis olim-larning hadislarini yod olgan? _____

5) Ulug' bobomiz nechta hadisni yod bilgan? _____

4.

Buyuk mutafakkir allomalarimizning islom madaniyatini ravnaq toptirishga qo'shgan betakror hissasi to'g'risida so'z yuritganda, eng avvalo, haqli ravishda musulmon olamida «muhaddislar sultoni» deya ulkan shuhrat qozongan Imom Buxoriy bobomizning muborak nomlarini hurmat-ehtirom bilan tilga olamiz.

- 1) Prezidentimizning ushbu fikrini izohlab berishga harakat qiling.
- 2) Bobokalonimiz Imom Buxoriyning «muhaddislar sultoni» deb atalishining boisi nimada deb o'ylaysiz?
- 3) Bu hadislar bizning hayotimizda katta ahamiyatga egaligi haqida gapirib bering.

5. Moslarini topib Imom Buxoriy bobomiz to'plagan hadislarni to'ldiring va ularni izohlab bering.

Jahli chiqqan
vaqtida

baloning oldini olmoqdir

Yomon odamlarga yax-
shi muomala qilmoq

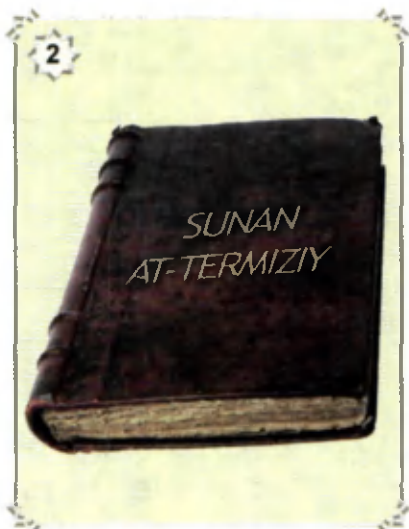
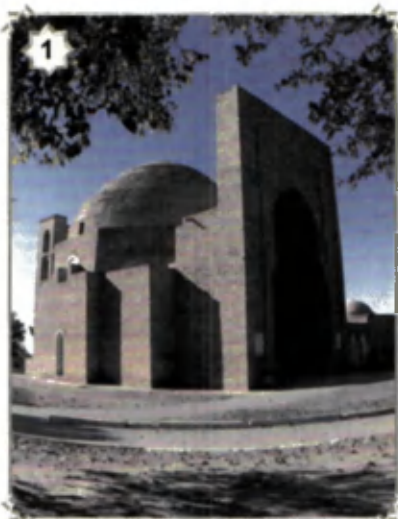
katta gunohdir

Kishi ota-onasini
so'kishi

o'zini tiyadigan odam
kuchlidir

21. IMOM TERMIZIY

23- DARS

? 1. Savol va topshiriqlar:

- 1- rasmda qanday qadamjo tasvirlangan? _____
- 2- rasmdagi kitob haqida nimalarni bilasiz?
- Imom Termiziy haqida bilganlaringizni gapirib bering.
- Termiziy bobomizning hadislaridan namunalari aytib bering.
- Mustaqillik yillari yurtimizda bu ulug' zot sharafiga qanday ishlar amalga oshirildi? _____

2. Savollarga javob yozing.

1) Abu Iso Termiziy qachon va qayerda tavallud topgan? _____
 _____
 _____

2) Imom Termiziy bobomizning qanday hadis to'plamlari bor? _____
 _____
 _____

3) Bobomizning islom dunyosida tan olingan olti hadislar to'plamidan biri hisoblangan asarining nomi qanday? _____
 _____

3. Bo'sh kataklarga mos tushadigan harflarni yozib, Imom Termiziy to'plagan hadislarini to'ldiring. Ularning ma'nosini izohlab bering.

1) Adashgan kishilarga

t	o'	r	i
---	----	---	---

y	l
---	---

 ko'rsatishing ham —

s	d	q	a
---	---	---	---

.

2) Ikki narsa borki, ko'pchilik ularning qadriga yetmaydi: biri

s	g'	l	q
---	----	---	---

, ikkinchisi

b	sh
---	----

a	t
---	---

.

4.

Yana bir ulug' vatandoshimiz – Abu Iso Muhammad ibn Iso Termiziyning ma'naviy merosi, jumladan, «Sunani Termiziy» asari ham musulmon olamida yuksak qadrlanadi.

Prezidentimizning ushbu fikrini kattalar yordamida izohlab berishga harakat qiling.

5.

Jumlalarning moslarini topib birlashtiring va hadislarni to'ldiring. Ularning ma'nosi haqida gapirib bering.

Halol kasbdan char-
chab uxlagan odam

saxiy(saxiy)larni do'st tutadi

Kimki ota-onasining ro-
ziligini olgan bo'lsa,

jannatga doxil
bo'lmas

Tangri saxiydir,

gunohlari kechirilgan
holda tunaydi.

Qarindosh-urug'lar bilan
aloqani uzgan kishi

Tangri uning umri-
ni uzaytiradi.

22. O‘ZBEK MILLIY O‘YINLARI. HARAKATLI O‘YINLAR

24- DARS

1. Savol va topshiriqlar:

- Rasmlarda qanday o‘yinlar tasvirlangan?

_____

- Bulardan tashqari yana qanday o‘yinlarni bilasiz? _____

- Siz ko‘proq qaysi o‘yinlarni o‘ynaysiz? _____

_____

- O‘yinlarning qanday ahamiyati borligini yozing. _____

_____

_____

_____

 2. Savollarga javob bering.

- 1) Nima uchun bolalar o'yin o'ynaydilar?
- 2) Bolalar o'yinlarida ishlatiladigan buyumlar va so'zlarni yozib bering. _____

3) «Chillak», «Danak yashirish», «Qorbo'ron» o'yinlarining mazmuni nimalardan iborat?

- 4) O'zingiz yana qanday harakatli o'yinlarni bilasiz? Ularning qoidalarini tushuntirib bering. _____

 3.

Xonadondagi har bir narsa – daraxt va o'simliklar bo'ladimi, turli o'yinchoqlar, uy hayvonlari bo'ladimi – bularning barchasi bolaning ko'ziga go'yoki olamning beqiyos mo'jizasi bo'lib ko'rinadi va shu tariqa u yorug' dunyoni o'zi uchun kashf qiladi.

- 1) Prezidentimizning ushbu fikrini kattalar yordamida izohlab berishga harakat qiling.

2) Bolalarning yon atrofdagi voqea-hodisalar, turli o'zgarishlarni ko'rib ulg'ayishida o'zbek milliy o'yinlarining ta'siri qanday deb o'ylaysiz?

4. Rasmdagi o'yinning nomini va bu o'yin qoidasi haqida yozing.

---

23. MA'NAVIY O'YINLAR

25- DARS

? 1. Savol va topshiriqlar:

- Rasmdagi bolalar qanday o'yinlarni o'ynashmoqda? _____
- Siz yana qanday o'yinlarni bilasiz? _____
_____
- Ma'naviy o'yinlarning foydali tomonlarini yozing. _____
_____
- Ma'naviy o'yinlarning boshqa o'yinlardan qanday farqlari bor? _____
_____
_____

✂ 2. To'g'risini belgilang.

1) Hushyorlikka, hozirjavoblikka o'rgatadigan o'yin.

- A) chandish;   B) tez aytish;
D) guldur-gup.

2) Ona tilimizdagi tovush va so'zlarni ravon, aniq talaffuz qilishga o'rgatadigan o'yin.

- A) chandish;   B) tez aytish;
D) guldur-gup.

3) Bolalarga jim turish shartini qo'yadigan o'yin.

- A) Sanama;   B) Chandish;
D) Guldur-gup.

✂ 3. Topishmoqlarning to'g'ri javobini toping va bir xil rangga bo'yang.

Qat-qat qatlama,
Aqling bo'lsa tashlama.

Og'zi yo'g'-u, tishi ko'p,
Chaynagani to'sin, cho'p.

Yer tagida oltin qoziq,
U hammaga bo'lar oziq.

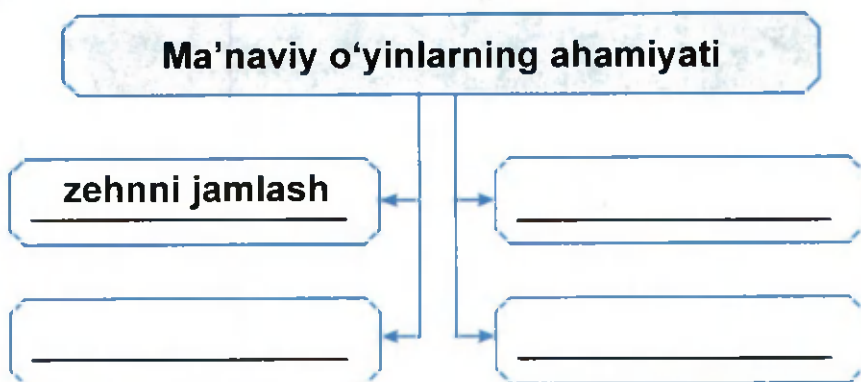
4.

Har qaysi xalqni uning tarixi, o'ziga xos urf-odat va an'analari, hayotiy qadriyatlaridan ayri holda tasavvur etib bo'lmaydi. Bu borada, tabiiyki, ma'naviy meros, madaniy boyliklar, ko'hna tarixiy yodgorliklar eng muhim omillardan biri bo'lib xizmat qiladi.

- 1) Prezidentimizning ushbu fikrini kattalar yordamida izohlab bering.
- 2) Ma'naviy o'yinlar bizning ma'naviy merosimiz hisoblanishi haqida gapirib bering.

5. Sxemani to'ldiring.

DONOLAR O'GITLARI

24. YUSUF XOS HOJIB BOBOMIZ

26- DARS

1. Savol va topshiriqlar:

- Yusuf Xos Hojib kim bo'lgan?
- U yoshligidan qanday sohalarni o'rgangan?

_____

- Yusuf Xos Hojib qaysi fanlarni mukammal egallagan? _____

- Bobomizning qanday asarlarini bilasiz? _____

_____

 2. Savollarga javob yozing.

1) Yusuf Xos Hojib bobomiz qachon va qayerda tavallud topgan? _____

2) Kim unga «Xos Hojib» unvonini bergan? _____

3) «Xos Hojib» so'zining ma'nosi nima? _____

4) Bobomizning «Qutadg'u bilig» asari xususida to'liqroq ma'lumot bering. _____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

 3. Tushirib qoldirilgan so'zlarni o'rniga qo'yib Yusuf Xos Hojibning ibratli gaplarini to'ldiring va izohlab bering.

1) Kishi ikki narsa bilan qarimaydi:

Biri ezgu _____ i, biri ezgu _____.

2) _____ barcha adashgan kishilar ishi, _____ – barcha ezgu kishilar ishi.

- 3) _____ni tiyib yur, boshing yormasin,
_____ingni tiyib tur, tishing sinmasin.
- 4) Bolam tutsin desang donolik yo'lin,
Kichilikdan tegiz _____ga qo'lin.

Foydalanish uchun so'zlar: til, xulq, bilim, ehtiyotkorlik, so'z, shoshqaloqlik.

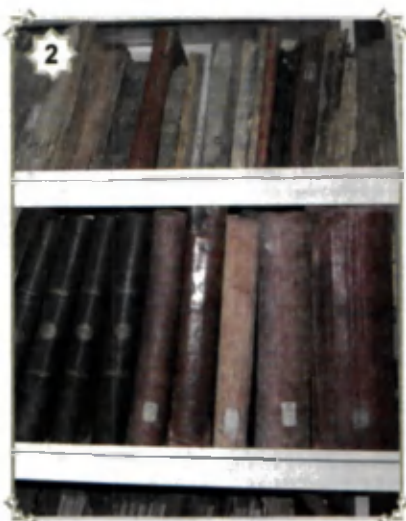

Eng qadimgi toshyozuv va bitiklar, xalq og'zaki ijodi namunalaridan tortib, bugungi kunda kutubxonalarimiz xazinasida saqlanayotgan ming-minglab qo'lyozmalar, ularda mujassamlashgan tarix, adabiyot, san'at, siyosat, axloq, falsafa, tibbiyot, matematika, mineralogiya, kimyo, astronomiya, me'morlik, dehqonchilik va boshqa sohalarga oid qimmatbaho asarlar bizning buyuk ma'naviy boyligimizdir.

- 1) Prezidentimizning ushbu fikrini kattalar yordamida izohlab bering.
- 2) Ma'naviy boylik deganda nimani tushunasiz?
- 3) Bobolarimizning merosi bizning bugungi hayotimizda qanday ahamiyatga ega?

25. ALISHER NAVOIY HIKMATLARI

27- DARS

1. Savol va topshiriqlar:

- 1-rasmda qaysi bobokalonimiz siymosi berilgan? _____
- Navoiy bobomizning qanday asarlarini bilasiz? _____
- Bu asarlarning tarbiyaviy ahamiyati nimadan iborat deb o'ylaysiz? _____
- Alisher Navoiy asarlarida nimalar haqida nasihat qilganligini yozing. _____
- Navoiy bobomizning nasihatlaridan aytib bering. _____

2. Tushirib qoldirilgan soʻzlarni oʻrniga qoʻyib Alisher Navoiy bobomizning ibratli gaplarini toʻldiring va izohlab bering.

1) _____ ga ixtiyorsiz – _____ ga eʼtiborsiz.

2) Bilmaganni soʻrab oʻrgangan _____
Orlanib soʻramagan oʻziga _____.

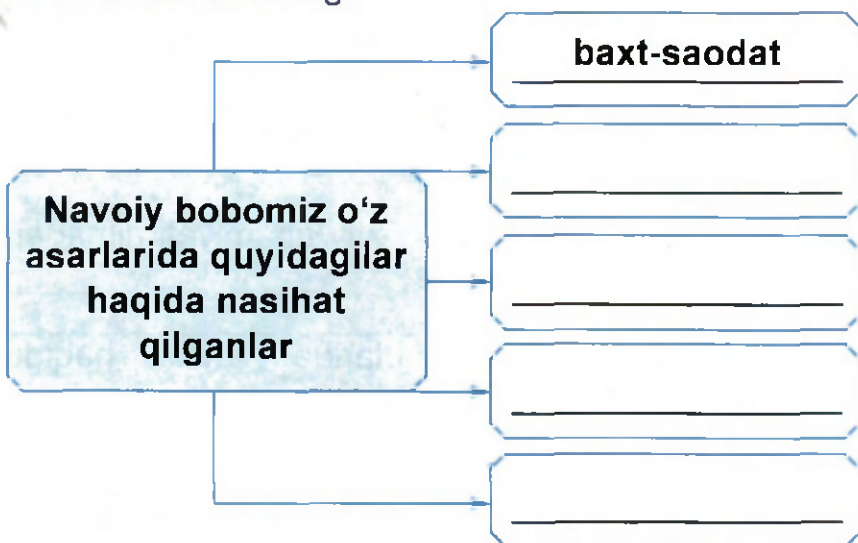
3) _____ tilasang kam de
_____ tilasang kam ye.

4) _____ ni koʻp aytma,
_____ ni eshitishdan qaytma.

Foydalanish uchun soʻzlar: olim, izzat, til, zolim, befoyda soʻz, el, sihat, foydali soʻz.

3. Sxemani toʻldiring.

Olamda turkiy va forsiy tilda so'zlovchi biron-bir inson yo'qki, u Navoiyni bilmasa, Navoiyni sevmasa, Navoiyga sadoqat va e'tiqod bilan qaramasa.

Agar bu ulug' zotni avliyo desak, u avliyolarning avliyosi, mutafakkir desak, mutafakkirlarning mutafakkiri, shoir desak, shoirlarning sultonidir.

1) Prezidentimizning ushbu fikrini kattalar yordamida izohlab bering.

2) Nega Navoiy bobomizni «shoirlarning sultoni» deb atashadi?

5. Alisher Navoiyning nasihatlarini, ibratli so'zlaridan yozing va ularni tushuntiring.

---

26. VOIZ KOSHIFIY BOBOMIZ

28- DARS

1. Savol va topshiriqlar:
- Voiz Koshifiy bobomiz kim bo'lganlar? _____
_____
  - Koshifiy bobomiz qaysi fanlarni mukammal o'rgangan? _____
_____
  - Bobomiz qanday asarlar yozgan? _____
_____
  - Koshifiy bobomizning so'zlashuv odobiga rioya qilish to'g'risidagi hikmatli so'zlaridan aytib bering.

? 2. Savollarga javob yozing.

1) Voiz Koshifiy bobomiz qachon va qayerda tavallud topgan? _____

2) Bu ulug' alloma qayerlarda tahsil olgan? _____

3) Bobomizning «Voiz Koshifiy» deb atalishining boisi nima? _____

4) Bobomizning ustozlari kimlar? _____

5) Koshifiyning qanday asarlarini bilasiz? _____

? 3.

O'zbek xalqi dunyo maydonida kuni kecha tasodifan paydo bo'lib qolgani yo'q. Biz – boy tarix, yuksak madaniyat, buyuk ma'naviyat vorislarimiz.

Prezidentimizning ushbu fikrini kattalar yordamida izohlab berishga harakat qiling.

4. Tushirib qoldirilgan so'zlarni o'rniga qo'yib, ibratli gaplarni to'ldiring va ularni izohlab bering.

1) So'zni _____ dan eshitib, _____ ga tushuntirish lozim.

2) _____ kishiga naf keltiradi.

3) Kamgap odam _____ bo'ladi.

4) So'zlashdan ko'ra _____ afzal.

Foydalanish uchun so'zlar: dono, bilimdon, to'g'ri so'z, eshitmoq, nodon.

5. To'g'risini toping.

Hasad

axloq ko'rki sanalib, insonlar o'rtasidagi o'zaro aloqa vositasi

G'iybatchilar

har qanday tayoq bilan ham yo'qotishning iloji bo'lmagan yomon odat

Muomala

yomonlikni yaxshilik deb, yaxshilikni yomonlik deb ko'rsatuvchilar

27. TAKRORLASH

29- DARS

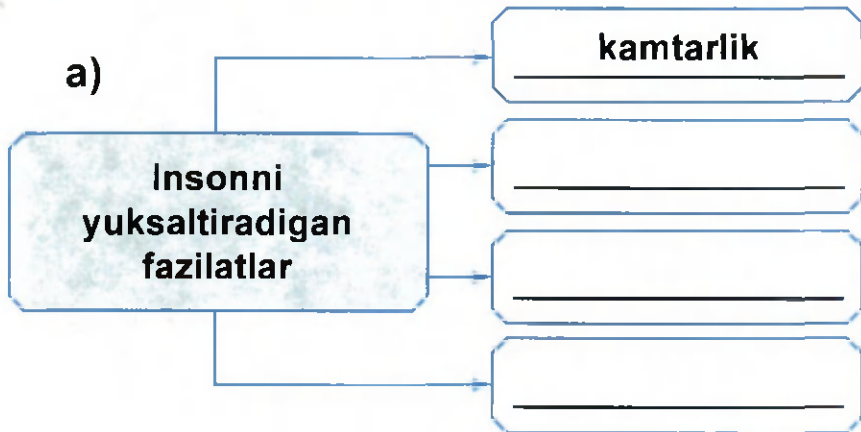
1. Savol va topshiriqlar:

- «Insonning ezgu orzulari» nimalardan iborat deb o'ylaysiz? _____
_____
- Ularni amalga oshirish uchun unsondan nimalar talab qilinadi?
- Biror kasb-hunar egasi bo'lish uchun nimalar qilish lozim? _____
_____

2. Sxemani to'ldiring. Ularning har biriga gap tuzing.

a)

b)

_____

_____

_____

_____

_____

30- DARS

? 1. Savol va topshiriqlar:

- Rasmlardagi bobokalonlarning ismlari va tarixiy obidalarning nomlarini yozing. _____

- Bu buyuk siymolar haqida nimalarni bilasiz?

- «Tarixiy obidalarinimizni asrab-avaylash burchimizdir» degan gapni qanday izohlaysiz?

2. Atamalarga mos izohlarni toping va belgilang.

1 Aql

a Ijobiy xislat, yaxshi sifat yoki xususiyat

2 Andisha

b Ado etilishi, bajarilishi majburiy bo'lgan vazifa

3 Fazilat

d Odamning bilish, fikr yuritish qobiliyati

4 Savob

e Tortinish, uyalish, yuz-xotir qilib yuritilgan mulohaza

5 Burch

g Odamlarga yordam berish, xayrli ishlarga qo'l urish

6 Minnat

h Qilingan yaxshilikni yuzga solish yoki boshqalarga gapirib yurish.

1	2	3	4	5	6

MENING LUG'AT-MA'LUMOTNOMAM

- _____ - _____
_____
_____
- _____ - _____
_____
_____
- _____ - _____
_____
_____
- _____ - _____
_____
_____
- _____ - _____
_____
_____
- _____ - _____
_____
_____
- _____ - _____
_____
_____

- _____ — _____
_____
_____
- _____ — _____
_____
_____
- _____ — _____
_____
_____
- _____ — _____
_____
_____
- _____ — _____
_____
_____
- _____ — _____
_____
_____
- _____ — _____
_____
_____
- _____ — _____
_____
_____

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

MUNDARIJA

1. Mustaqilligimiz asoschisi	
1-dars	3
2. Bozorlar – to‘kiniik ramzi	
2-dars	5
3. Bolalik – beg‘uborlik	
3-dars	8
4. Keksalik – donolik	
4-dars	11
5. Tejamkorlik – yaxshi fazilat	
5-dars	14
6. Isrofgarchilik – yomon odat	
6-dars	17
7. Nonni isrof qilmaslik odobdandir	
7-dars	20
8. Mehnatdan kelsa boylik, turmush bo‘lar chiroylik	
8-dars	23

9. Mehnat – mehnatning tagi rohat	
9-dars.....	26
10-dars.....	29
10. Hunar – umr bezagi	
11-dars.....	31
11. Men kim bo‘lmoqchiman?	
12-dars.....	34
12. Orastalik	
13-dars.....	37
13. Ehtiyotkorlik – zarur fazilat	
14-dars.....	40
14. Vatan tuyg‘usi va milliy g‘urur bilan yashagan bobolar	
15-dars.....	43
15. Ertangi kun bizniki	
16-dars.....	46
16. Vatanimizdagi qadimiy obidalar	
17-dars.....	49
18-dars.....	52
17. Tabiat – go‘zallik ramzi	
19-dars.....	55
18. Rivoyatdagi hikmatlar	
20-dars.....	58

19. Hadisi sharif – odob-axloq manbai	
21-dars	61
20. Imom Buxoriy	
22-dars	64
21. Imom Termiziy	
23-dars	67
22. O'zbek milliy o'yinlari. Harakatli o'yinlar	
24-dars	70
23. Ma'naviy o'yinlar	
25-dars	73
Donolar o'g'itlari	
24. Yusuf Xos Hojib bobomiz	
26-dars	76
25. Alisher Navoiy hikmatlari	
27-dars	79
26. Voiz Koshifiy bobomiz	
28-dars	82
27. Takrorlash	
29-dars	85
30-dars	88

To'ychiyeva Mahfuza Umarqulovna

**«ODOBNOMA»
o'quv-metodik qo'llanma
(ish daftari)**

Umumiy o'rta ta'lim maktablarining
3- sinfi uchun

Toshkent – «Yangiyo'l poligraf servis» – 2014
Nashriyot litsenziyasi AI №185, 10.05.2011 y.

Muharrir — B. Azimov

Texnik muharrir — M. Riksiyev

Original-maketdan bosishga ruxsat etildi 08.01.14. Bichimi 60x90¹/₁₆.
«Arial» garniturası. Ofset bosma usulda bosildi. Bosma tabog'i 6.0.
Nusxasi 60 000 (I zavod 20 000). Buyurtma № 4.

«Yangiyo'l poligraf servis» MCHJ bosmaxonasida bosildi.
112001, Toshkent viloyati, Yangiyo'l tumani, Samarqand ko'chasi, 44.